

Jaarverslag 2008

Inhoudsopgave

1. Missie	3
2. Strategieontwikkeling	4
3. Activiteiten	5
3.1 Landelijk Bestuur	5
3.2 Unie- en ledencongres	5
3.3 Waterschapsverkiezingen	5
3.4 Europese verkiezingen	6
3.5 Partijbureau	6
3.6 Bestuurdersvereniging	6
3.7 Ledenontwikkeling	6
3.8 Permanente campagne	6
3.9 Kaderschool	7
3.10 Internationale samenwerking	7
3.11 Scouting	7

De Unieverklaring van de ChristenUnie begint met deze zinnen:

“Wij, leden van de ChristenUnie, hebben ons verenigd om vanuit ons christelijk geloof invloed uit te oefenen op het bestuur van ons land en in de samenleving. Gelovig luisterend naar het Woord van God en met een open oog voor de werkelijkheid zoeken wij naar zijn wil. We laten ons daarbij aansporen door Gods opdracht om Hem lief te hebben en ook onze medemensen.”

Dit is de missie van de ChristenUnie waaraan ook in het jaar 2008 door velen in allerlei posities is gewerkt.

Het Landelijk Bestuur draagt hiervoor de eindverantwoordelijkheid en wil in dit jaarverslag daarover ook verantwoording afleggen.

Voor het werken aan de missie waren financiële middelen beschikbaar, vooral uit contributies, donaties en subsidies. Voor de verantwoording van de besteding daarvan verwijzen we naar de jaarrekening die bij dit verslag is gevoegd.

Het Landelijk Bestuur is dankbaar voor alles wat de partij in dit jaar heeft kunnen betekenen in onze samenleving. We willen de mensen danken die daarvoor hun gaven en energie hebben ingezet. Maar we danken vooral God, onze hemelse Vader, die ons daarin heeft willen zegenen.

2. Strategieontwikkeling

Op landelijk niveau wordt binnen de partij in diverse groepen de politieke strategie besproken.

Belangrijk is daarbij allereerst het **Politiek Beraad**, bestaand uit vertegenwoordigers van alle geledingen binnen de ChristenUnie. Dit beraad komt eens in de zes weken bijeen en bespreekt actuele politieke onderwerpen, die voor de ChristenUnie van belang zijn.

Onderwerpen uit de dagelijkse actualiteit worden besproken op het **Bewindspersonenoverleg**, dat wekelijks bijeenkomt. Naast de bewindspersonen komen hier vertegenwoordigers van de Tweede Kamer-, Eerste Kamer- en Euro-fractie, het Landelijk bestuur en het Partijbureau.

Het 'driehoeksoverleg', bestaand uit de partijvoorzitter, de fractievoorzitter in de Tweede Kamer en de directeur van het partijbureau, is door het bewindspersonenoverleg overbodig geworden.

Strategiebespreking die niet zozeer de actuele politieke standpunten, maar de partijkoers en het interne partijbeleid betreffen worden besproken binnen het **Landelijk Bestuur**.

De directeur van het **Partijbureau** vervult binnen de strategieontwikkeling een regisserende en ondersteunende rol.

In het voorjaar is gesproken binnen een combinatie van Politiek Beraad en Bewindspersonenoverleg over de strategie als regeringspartij, na het eerste regeringsjaar van Balkenende IV. Dit heeft geresulteerd in een interne nota, die de naam **Voorhoedegevecht** heeft gekregen. Deze is, voor zover van toepassing, in alle partijgeledingen besproken. Voor het voorjaar 2009 staat een vervolgssessie in de planning.

3 Activiteiten

3.1 Het Landelijk Bestuur

Het Landelijk Bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de partij. Om de contacten met de lokale en provinciale besturen en met de andere geledingen binnen de partij zo goed mogelijk te houden, zijn er bestuurscontactpersonen voor provincies aangesteld. Het Landelijk Bestuur vergadert in de regel maandelijks, met uitzondering van de zomermaanden. De samenstelling van het Landelijk Bestuur is in 2008 licht gewijzigd. Bert Groen is afgetreden vanwege gezondheidsproblemen. Sandra Korteweg is benoemd als vice-voorzitter in zijn plaats. De lege plaats van Bert is opgevuld door Gert Schouwstra uit Sneek.

De samenstelling van het Landelijk Bestuur is als volgt:

Joop Alsema	- politiek secretaris
Peter Blokhuis	- voorzitter
Bert Boerman	- penningmeester
Jacques Christiaan	- bestuurscontactpersoon
Shamir Ceuleers	
Dick van Dijk	- internationaal secretaris
Peter van Duijvenbode	
Bert Groen	- vice-voorzitter (tot 14 juni)
Jan Harmsen	
Sandra Korteweg	- bestuurscontactpersoon, vice-voorzitter (vanaf 14 juni)
Betty Poutsma-Jansen	- secretaris
Gert Schouwstra	- bestuurscontactpersoon (vanaf 14 juni)
Marja Sijpestein	- bestuurscontactpersoon

3.2 Unie- en Ledenongressen

In 2008 is één Uniecongres gehouden, nl. op 14 juni in Regardz congrescentrum, Zwolle. Het meest belangrijke onderwerp van dit congres was een voorstel voor een gedragscode voor ChristenUnie-politici. Een voorstel daarover werd teruggetrokken op het vorige Uniecongres (november 2007), toen er commotie was ontstaan over de rol die mensen met een homoseksuele relatie binnen de partij al dan niet zouden kunnen spelen. Het Landelijk Bestuur had eind 2007 vervolgens de commissie Representatie ingesteld onder leiding van de Zwolse wethouder Janco Cnossen. Deze commissie heeft in mei haar advies aan het Landelijk Bestuur gegeven. De essentie van het advies is dat van ChristenUnie-politici gevraagd wordt dat zij de standpunten van de partij op een geloofwaardige manier moeten kunnen uitdragen.

Het voorstel van het Landelijk Bestuur over de gedragscode werd met enkele kleinere amenderingen in grote meerderheid aangenomen.

Ook werd een motie van de kiesvereniging Barneveld aangenomen, die zegt dat in het nieuwe Kernprogramma een duidelijke uitspraak komt over de onlosmakelijke verbondenheid van seksuele omgang met het huwelijk.

Het juni-congres van 2008 bestond ook uit een Ledencongres. In verschillende deelsessies konden de leden allerlei politieke onderwerpen bespreken.

Het najaarscongres van 2008 is uitgesteld tot januari 2009, aangezien daarop het verkiezingsprogramma goedgekeurd moet worden i.v.m. de verkiezingen voor het Europees Parlement op 4 juni 2009.

Overigens zijn de kosten voor het januari 2009 congres toegerekend aan 2008.

3.3 Waterschapsverkiezingen

In november 2008 zijn er voor het eerst waterschapsverkiezingen gehouden, waar politieke partijen aan mee deden. De ChristenUnie deed mee in 24 van de 26 waterschappen. Als ChristenUnie hebben we een model-verkiezingsprogramma gemaakt, evenals een model-folder en verkiezingsposter. De slogan was: "Wij zijn water."

De organisatie van verkiezingsprogramma en de selectie van de kandidaten is gedaan door de Provinciale Unies.

De verkiezingen waren schriftelijk van 13 tot 25 november.

De resultaten stemden tot tevredenheid: 5,8 % stemde op een ChristenUnie of ChristenUnie/SGP lijst, hetgeen resulteerde in 25 leden van het algemeen bestuur van 17 waterschappen. Twee van hen stonden op een gezamenlijke lijst met de SGP. Eén van hen maakt deel uit van het dagelijks bestuur van het betreffende waterschap.

3.4 Europese verkiezingen

Op 4 juni 2009 worden er verkiezingen gehouden voor het Europees Parlement. Besloten is om deze net als in 2004 in te gaan met een ineengeschoven lijst van ChristenUnie en SGP. Een programmacommissie van beide partijen heeft een verkiezingsprogramma gemaakt. Ook is er een kandidatenlijst opgesteld na een zorgvuldig selectieproces.

3.5 Partijbureau

Het partijbureau in Amersfoort is het beleidsvoorbereidende en beleidsuitvoerende kantoor van het Landelijk Bestuur. Daarnaast verzorgt het partijbureau de administratie van het Wetenschappelijk Instituut, Perspectief, de ECPM en de Bestuurdersvereniging.

Als directeur van het partijbureau is door het Landelijk Bestuur benoemd dhr. Menno van Hulst. Dhr. Van Hulst is in augustus begonnen met zijn taak.

In de directeurloze periode werd de directie tot grote voldoening van het bestuur waargenomen door het management team (MT) van het Partijbureau. Dit MT bestond uit de vierafdelingshoofden (Opleiding & Advies, Communicatie & Campagnes, Bedrijfsbureau en Bestuurs- & Managementondersteuning).

3.6 Bestuurdersvereniging

Er is een voorjaars- en een najaarsbijeenkomst geweest van de bestuurdersvereniging. Tijdens de najaarsbijeenkomst in Almere is door staatssecretaris Tineke Huizinga de aftrap gegeven voor de waterschapsverkiezingen. Ook is daar een bijeenkomst gehouden voor alle statenleden.

Op regionaal niveau werden er ook bijeenkomsten van raadsleden en wethouders.

Enkele keren per jaar komen de gedeputeerden bij elkaar om ervaringen uit te wisselen.

Door een conflict in de provinciale coalitie in Utrecht, is er halverwege 2008 een nieuwe coalitie gekomen, waar de ChristenUnie dit keer wel aan mee deed. Er werden twee gedeputeerden van de ChristenUnie benoemd, nl. mevr. Marjan Haak en dhr. Wouter de Jong. Dat brengt het totaal aantal ChristenUnie-gedeputeerden op acht.

Er is een functieboek gemaakt met een beschrijving van de functieprofielen van lokale en provinciale bestuurders.

Er is een in september een bijeenkomst geweest met ongeveer 50 deelnemers over de nieuwe wet ruimtelijke ordening.

Op individueel niveau wordt over allerlei kwesties advies gegeven aan bestuurders door medewerkers van het partijbureau.

3.7 Ledenontwikkeling

De groei van het ledenaantal, die de ChristenUnie sinds 2006 kende, is in 2008 niet doorgezet. Netto heeft de partij dus 938 leden verloren (3,4%). De teller staat per 1 januari 2009 op 26.745 leden.

Er zijn in 2008 geen grote ledenwerfacties gehouden. Die staan wel op stapel voor eind 2009 en 2010, voor en rond het 10-jarig jubileum van de ChristenUnie.

3.8 Permanente Campagne

Door personele problemen op het partijbureau heeft de permanente campagne in 2008 op een laag pitje gestaan. Er zijn voorbereidingen getroffen om in 2009 weer goed aan de slag te kunnen gaan.

3.9 Kaderschool

De Kaderschool is in 2008 doorontwikkeld. Het nieuwe cursusseizoen 2008-2009 is op zaterdag 27 september ingeluid met een door ruim 300 mensen bezochte 'Inspiratiedag' in Nijkerk.

De trainingen en cursussen van de ChristenUnie Kaderschool worden gegeven vanuit een team van deskundigen van binnen en buiten de partij. Raadsleden, wethouders, bestuursleden en mensen die vroeger actief zijn geweest trekken het land door om de trainingen of cursussen te geven.

3.10 Internationale samenwerking

De ChristenUnie maakt deel uit van internationale netwerken en samenwerkingsverbanden die politieke initiatieven elders in de wereld willen bevorderen.

De ChristenUnie heeft ook in 2008 het secretariaat voor de **ECPM** (European Christian Political Movement) verzorgd. In augustus vond een summerschool plaats in Moldavië, georganiseerd door Perspectief in samenwerking met onze Moldavische zusterpartij. Half september vond er een ECPM conferentie plaats in Boekarest, met meer dan 200 enthousiaste bezoekers.

Het netwerk aan Europese contacten breidt zich steeds verder uit. Partijvorming als Europese partij en daarmee in aanmerking komen voor subsidie komt steeds meer en meer in zicht.

Via **MATRA** (MAatschappelijke TRAnformatie) worden subsidies gekregen om allerlei christelijke politieke en maatschappelijke ontwikkelingen in Oost-Europa en op de Balkan. Het christelijke netwerk breidt zich mede hierdoor snel uit.

De subsidies worden verstrekt aan de FICDD (Foundation for International Christian Democratic Development). Het bestuur van de FICDD heeft een personele unie met het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie.

De ChristenUnie participeert bestuurlijk en via een 'partijcoördinator' in het **NIMD** (Netherlands Institute for Muliparty Democracy). Er wordt door de partijcoördinator steeds meer naar gestreefd om de internationale contacten van het NIMD vruchtbaar te maken voor het ChristenUnie-netwerk. Namens de partij is Willem Haitsma is nog steeds lid van het NIMD-bestuur en zitten Bert Groen en Ruud van Eijle in de Raad van Toezicht.

3.11 Scouting

Om de ChristenUnie goed te laten functioneren op dit moment en in de toekomst, is het opsporen en begeleiden van talentvolle mensen van groot belang. Vandaar dat in 2008 een start is gemaakt met een scoutingprogramma. Het is in dit jaar met name gericht geweest op wethouders en burgemeesters, maar het programma zal de komende jaren worden uitgebreid naar alle politieke functies.